

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SPECIAL MOBILITY STRAND

**PROCES AKREDITACIJE I REPUBLICI SRPSKOJ I SRBIJI - NOVI
STANDARDI I UPUTSTVA**

BANJA LUKA, 22.05.2019 GODINE

Prof. dr Ranko Bojanić

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Proces akreditacije u R. Srbiji vrši Komisija za akreditacijui proveru kvaliteta (KAPK)

KAPK imenuje Nacionalni savet za visoko obrazovanje

KAPK je član:

- ***ENQA*** - European Association for Quality Assurance in Higher Education
- ***EQAR*** - European Quality Assurance Register for Higher Education

Članovi KAPK biraju se iz reda nastavnika kako sa državnih tako i privatnih univerziteta i prestavnici visokih strukovnih i akademskih škola (15 članova na univerziteta i 2 sa visoke strukovne škole)

Članovi komisije su iz 5 polja i to:

- Polje tehničko-tehnoloških nauka (4 člana)
- Polje prirodno-matematičkih nauka (3 člana)
- Polje društveno-humanističkih nauka (5 člana)
- Polje medicinskih nauka (3 člana)
- Polje umetnosti (2 člana)

Akreditacija ustanove i studijskih programa.

Akreditaciju fakulteta/univerziteta kao naučnoistraživačkih organizacija vrši nadležno Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

Proces akreditacije u R. Srbiji

- **Od 2007 - 2019 godine**
 - **Akreditacioni ciklus 5 godina**
 - **Samovrednovanje se vrši svako 3 godine**
 - **2 recenzenta**
 - **Obilazak ustanove vrši akredaticiona komisija**
 - **Mogućnost izmena do 20%**

- **Od 2007 do 2013 godine postojale su tri odluke KAPK**
 - **Akreditovano**
 - **Odbijena akreditacija**
 - **Akt upozorenja**

Proces akreditacije u R. Srbiji od 2019 godine

Nacionalnog tela za akreditaciju i proveru kvaliteta u visokom obrazovanju Srbije

- ***Akreditacioni ciklus 7 godina***
- ***Samovrednovanje se vrši svako 4 godine***
- ***5 recenzenta***
- ***1 recenzent predstavnik privrede***
- ***1 recenzent predstavnik studenta***
- ***1 recenzent iz inostranstva za akreditaciju DAS***
- ***Obilazak ustanove vrše recenzenti***

Odluke KAPK

- ***Akreditovano***
- ***Odbijena akreditacija***

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Komisija za akreditaciju i proveru kvaliteta u visokom obrazovanju (KAPK) provodi postupke akreditacije studijskih programa prvog, drugog i trećeg stepena na svakih 7 godina u skladu sa Standardima i Pravilnikom o standardima i postupku za akreditaciju studijskih programa.

Pravilnici, uputstva i standardi za akreditaciju sva tri stepena studija se nalaze na sajtu Nacionalnog tela za akreditaciju i proveru kvaliteta u visokom obrazovanju Srbije (NAT) :<https://www.nat.rs>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

I STUDIJE PRVOG STEPENA:

OAS - osnovne akademske studije (180 – 240 ESPB);

OSS - osnovne strukovne studije (180 ESPB);

SSS - specijalističke strukovne studije (60 ESPB).

II STUDIJE DRUGOG STEPENA :

MAS - master akademske studije (60 – 120 ESPB);

MSS - master strukovne studije (120 ESPB);

SAS - specijalističke akademske studije (60 ESPB).

Studijski programi akademskih studija iz medicinskih nauka mogu se organizovati integrisano u okviru osnovnih i master akademskih studija, sa ukupnim obimom od najviše 360 ESPB bodova:

IAS - Integrisane osnovne i master akademske studije (300 ESPB)

IMAS - Integrisane osnovne i master akademske studije iz medicinskih nauka (najviše 360 ESPB)

III STUDIJE TREĆEG STEPENA:

DAS – Doktorske akademske studije (180 ESPB)

DSU- Doktorske studije umetnosti (180 ESPB)

Na akademskim studijama izvodi se akademski studijski program, koji osposobljava studente za razvoj i primenu naučnih, umetničkih i stručnih dostignuća.

Na strukovnim studijama izvodi se strukovni studijski program, koji osposobljava studente za primenu i razvoj stručnih znanja i veština potrebnih za uključivanje u radni proces.

Proces akreditacije i provere kvaliteta sastoji se od sledećih faza:

- 1. samovrednovanje, priprema izveštaja o samovrednovanju i svih priloga u skladu sa Pravilnikom o standardima i postupku za akreditaciju studijskih programa,**
- 2. poseta recenzentske komisije visokoškolskoj ustanovi,**
- 3. priprema izveštaja recenzentske komisije i njegovo usvajanje,**
- 4. praćenje aktivnosti visokoškolske ustanove u cilju unapređenja kvaliteta studijskog programa**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Recenzentska komisija analizira:

- ***Naziv SP, titula koja se dodeljuje odnosno da li je usvojena i da li se nalazi u listi zvanja***
- ***Izbornost,***
- ***Raspodela predmeta po tipovima,***
- ***Časovi aktivne nastave nedeljno,***
- ***Opterećenje nastavnika i saradnika (na ustanovu i na SP),***
- ***Nastavnici sa 100% radnog vremena ili manje,***
- ***Da li su u strukturi studijskog programa izborni predmeti zastupljeni sa odgovarajućim % u odnosu na ukupan broj ESPB bodova,***
- ***Da li lista izbornih predmeta sadrži najmanje dvostruko veći broj predmeta u odnosu na broj predmeta koji se bira***

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Izbornost,

- **Min 20% osnovne**
- **Min 30% master**
- **Min 50% DAS**
- **da li lista izbornih predmeta sadrži najmanje dvostruko veći broj predmeta u odnosu na broj predmeta koji se bira**

Raspodela predmeta po tipovima,

- **Osnovne akademske studije**
 - **oko 15% akademsko opšteobrazovni**
 - **oko 20 teorijsko metodološki**
 - **oko 35% naučno-stručni**
 - **oko 30% stručno aplikativni predmeti**
- **Osnovne strukovne studije**
 - **oko 15% akademsko opšteobrazovni**
 - **oko 40% stručni**
 - **oko 45% stručno aplikativni predmeti**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Raspodela predmeta po tipovima,

➤ *Master akademske studije*

- oko 30% akademsko opšteobrazovni i teorijsko metodološki***
- oko 70% naučno-stručni i stručno aplikativni predmeti***

➤ *Master strukovne studije*

- oko 10% opšteobrazovni***
- oko 90% stručni i stručno aplikativni predmeti***

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Časovi aktivne nastave nedeljno

- Na prvom i drugom stepenu studija i na svim godinama, aktivna nastava zastupljena sa najmanje 600 časova godišnje ili 20 časova nedeljno, a najviše sa 900 časova godišnje ili 30 časova nedeljno (semestar traje 15 nedelja):***
- na prvom nivou studija, od 600 časova 50% do 60% su predavanja, a ostalo su vežbe i drugi oblici aktivne nastave,***
- na drugom nivou studija, koje traju više od jedne godine, na prvoj godini studija od 600 časova 50% do 60% su predavanja, a ostalo su vežbe i drugi oblici aktivne nastave,***
- na završnoj godini drugog nivoa studija i integrisanih studija, najviše 50% je studijski istraživački rad, odnosno primenjeni istraživački rad, a ostalo su predavanja, vežbe i drugi oblici aktivne nastave***

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Opterećenje nastavnika i saradnika (na ustanovu i na SP)

- ***Nastavnici zaposleni 100% drže više od 70% časova aktivne nastave na svim studijskim programima ove ustanove, osim u polju umetnosti gde je ovaj minimum 50%,***
- ***Ukupno pojedinačno časovno opterećenje nastavnika nedeljno na svim VŠU u Srbiji nije veće od 12,***
- ***Ukupno pojedinačno časovno opterećenje saradnika nije veće od 16 časova***

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Opterećenje nastavnika i saradnika (na ustanovu i na SP)

- Usklađenost broja nastavnika sa brojem časova nastave na studijskom programu koji ustanova realizuje, tako da nastavnik ostvaruje prosečno 180 časova aktivne nastave (predavanja, konsultacije, vežbe, praktičan rad i terenski rad) godišnje, odnosno 6 časova nedeljno (+20%), a da pri tome angažovanje po pojedinačnom nastavniku nije veće od 12 časova aktivne nastave nedeljno.**
- Zahtev da je broj saradnika dovoljan da pokrije ukupan broj časova nastave na studijskom programu, a da pri tome svaki saradnik ostvaruje prosečno 300 časova aktivne nastave godišnje, odnosno prosečno 10 časova aktivne nastave nedeljno, a da pri tome angažovanje po pojedinačnom saradniku nije veće od 16 časova aktivne nastave nedeljno, osim u polju umetnosti**
- Usklađenost kvalifikacija nastavnog osoblja sa nivoom njihovih zaduženja dokazuje se dokumentovanost referenc dostupnim javnosti.**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Prostor

- **Obezbeđenost odgovarajućeg prostora za izvođenje nastave i to objekata sa najmanje 4 m² bruto prostora po studentu, odnosno 2 m² po studentu za izvođenje nastave po smenama, osim za polje umetnosti.**
- **Obezbeđenost odgovarajućeg radnog prostora za nastavnike i saradnike.**
- **Obezbeđenost tehničke opreme za savremeno izvođenje nastave.**
- **Bibliotečki resursi relevantni za izvođenje studijskog programa (najmanje 100 bibliotičkih jedinica sa dati studijeki program).**
- **Pokrivenost svih predmeta odgovarajućom udžbeničkom literaturom, učilima i pomoćnim nastavnim sredstvima na način da su oni raspoloživi na vreme i u broju dovoljnom da se obezbedi normalno odvijanje nastavnog procesa.**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Akreditacija doktorskih studija

- **Visokoškolska ustanova dokazuje svoju spremnost za izvođenje doktorskih studija na osnovu pokazatelja koji se odnose na naučnoistraživački rad.**
- **Visokoškolska ustanova ima program naučnoistraživačkog rada i akreditovana je kao naučnoistraživačka ustanova u skladu sa zakonom.**
- **Visokoškolska ustanova ima nastavnike angažovane sa punim radnim vremenom koji zadovoljavaju kriterijume da budu mentori u izradi doktorata**
 - **Nastavnik može biti mentor 5 studenta (na svim studijskim programima gde izvodi nastavu)**
 - **Broj odobrenih mesta za upis doktorskih studija zavisi od broja mentora**
 - **Mentor mora da ima najmanje 5 radova objavljenih u vrhunskim časopisima na SCI listi u poslednjih 10 godina**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Sposobnost visokoškolske ustanove se meri i na osnovu:

- 1. broja doktorskih disertacija odbranijenih u visokoškolskoj ustanovi za oblast za koju se studijski program akredituje,***
- 2. odnosa broja nastavnika i broja nastavnika koji su uključeni u naučnoistraživačke projekte;***
- 3. odnosa broja publikacija u časopisima, sa liste časopisa kategorisanih od strane ministarstva nadležnog za nauku, u poslednjih deset godina i broja nastavnika;***
- 4. ostvarene saradnje sa ustanovama u zemlji i svetuta***

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Početna akreditacija

- ***Da bi se akreditovali studijski programi potrebno je da ustanova ima dozvolu za rad i da je i ustanova akreditovana***
- ***Da bi ustanova dobila dozvolu za rad potrebno je da ima akreditovana najmanje 3 studijska programa***

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Početna akreditacija

- ***Početnom akreditacijom utvrđuje se ispunjenost standarda za početnu akreditaciju visokoškolske ustanove i studijskih programa.***
- ***U postupku početne akreditacije Nacionalno akreditaciono telo sačinjava izveštaj o ispunjenosti standarda za početnu akreditaciju visokoškolske ustanove i studijskih programa sa preporukom za izdavanje dozvole za rad, odnosno za odbijanje zahteva za izdavanje dozvole za rad visokoškolskoj ustanovi.***

Početna akreditacija

- **Početnom akreditacijom utvrđuje se da li visokoškolska ustanova i studijski program ispunjavaju standarde, a posebno u pogledu:**
 - **sadržaja, kvaliteta i obima studijskih programa;**
 - **potrebnog broja nastavnog i drugog osoblja s odgovarajućim naučnim, umetničkim i stručnim kvalifikacijama;**
 - **odgovarajućeg prostora i opreme, u skladu s brojem studenata koje visokoškolska ustanova namerava da upiše i potrebnim kvalitetom studiranja.**

Nacionalno akreditaciono telo u roku od tri meseca od dana prijema zahteva sačinjava izveštaj o početnoj akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa i dostavlja ga Ministarstvu sa preporukom da:

- **izda dozvolu za rad visokoškolskoj ustanovi;**
- **odbije zahtev visokoškolske ustanove za izdati rad.**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Početna akreditacija

- **Ministarstvo izdaje dozvolu za rad 30 dana po dostavljanju izveštaja Nacionalnog akreditacionog tela sa preporukom i utvrđivanju ispunjenosti odgovarajućih uslova.**
- **Visokoškolska ustanova kojoj je izdata dozvola za rad dužna je da podnese zahtev za akreditaciju visokoškolske ustanove i studijskog programa najkasnije godinu dana od dobijanja dozvole za rad.**
- **Visokoškolska ustanova može vršiti upis studenata po dobijanju uverenja o akreditaciji visokoškolske ustanove i studijskog programa, a u slučaju visokoškolske ustanove čiji osnivač nije Republika i obezbeđenog osnivačkog kapitala, odnosno bankarske garancije**

Spoljna provera kvaliteta

Razlozi posete

- ***Ponovna akreditacija ustanove***
- ***Akreditacija ustanove u osnivanju (početna akreditacija)***
- ***Spoljašnja provera kvaliteta (redovno u četvrtoj godini akreditacionog ciklusa, a vanredno na zahtev Ministarstva ili Nacionalnog saveta)***

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Thank you
for your attention
Contact info about the presenter:

Knowledge FOR Resilient soCiEty